

SZÖLLŐSY TIBOR

AZ ELSŐ BETEG

Vegyes érzelmekkel körítve szürcsölte kávéját, miközben célzottan hallgatózott: nem nyílt-e ajtó, nem jött-e valaki, nem közelednek-e léptek az ajtón túli helységben, új életének előszobájában. Az új élet előszobája. Nem is rossz meghatározás! Ő alkotta az elmúlt éjszaka, s közben elkezdte be rendezni. Telirakta tarka-barka képekkel, jelenetekkel, amelyek meg-megszakadtak a rövid félálmokkal, hogy a reggeli ébredéssel elguruljanak – mint a mesében – nyomot vagy akár kellemes, vagy épp kellemetlen élményt hagyva maguk után. De arra emlékezett, hisz gyakran idézte gondolataiban már jó ideje és tegnap is, mikor nyugovóra tért: élete első munkanapja ha nem is meghatározó, de mindenképp emlékezetes lesz, mint minden, ami első egy ember életében: az első nap az iskolában, az első barát, az első győzelem a sportban, az első szerelem vagy épp az első csalódás.

Eltökélt szándéka volt, hogy kizár mindenfajta zavaró tényezőt, maximális figyelmet szentel betegeinek, hogy mozgósítsa tanulmányai során begyűjtött tudását, mert szerette volna tényleg emlékezetessé tenni az első napot, mikor frissdiplomás orvosként hivatása gyakorlásának útján elindul. Arra is gondolt: élvezetes lenne egy olyan páciens, aki – sajnos – hosszú ideje szenved valamiféle kórban, de ezidáig nem találták kollégái a baj forrását, okát, ő pedig nyitjára jut, elindítja a javulás útján, aminek híre hamar elterjed a községben, netán annak határain is túl.

Tetre késznek érezte magát, felkészült a váratlan fordulatokra is úgy és annyira, hogy a magával hozott szakkönyveket startra kész helyzetben rakta az asztalra, hogy ha szükségét látja, belelapozhat azokba, mint segéd-eszközökbe vagy mentőövekbe. Ezt – ha szükségét fogja látni – megteheti gyanútlanul, mert magánlakása egy ajtónyira van a járóbeteg-ellátótól, az ambulanciától, ugyanis az egykori parókiát államosították és alakították át erre a célra: ő mint orvos szobakonyhát kapott, azaz az épület kb. egyharmadát, a többi helység a település egészségügyi ellátását biztosította a hozzátartozó személyezettel.

– Jó reggelt, jó startot! – köszönt be az ambulancia felcsere, azaz a helybéli fehérköpenyes kiscsapat élharcosa, aki immáron negyedik évtize-

de végezte áldozatos kötelességét, alaposan megismerve a falu apraját-nagyját, a helyi szokásokat, problémákat, azaz valamennyi lokális információnak a birtokában volt.

– Amennyibe’ szüksége lesz rám, úgy szóljon, doktor úr, a szomszéd szobában a kartotékokat fogom rendezni... De jöhet máris, itt az első paciens – mondta, és visszavonult.

Erre bólintott és átlépett a rendelőbe, ahol egy középkorú hölgyet talált.

Némi hezitálást követően ruszinul üdvözölte, várva reakcióját, azaz hogy milyen nyelven fog válaszolni, mert a település vegyes lakosú volt: évszázadokra visszanyúló közösségekben éltek együtt magyarok és ruszinok. Nem várt, nem számított nyelvi problémára, mert birtokában volt a ruszin nyelv ismeretének, mert köztük telt gyermekkora, az egyetemen meg ukránul folyt az oktatás.

– Foglaljon helyet – mutatott a vizsgálóheverőre – és mondja, mi a panasa.

A beteg ruszinul válaszolt:

– *Pán doktor, komorá mé szjá skrebcse.*

Puff – villant bele –, ez jól kezdődik! Azt értem, hogy a *skrebcse* viszketést jelent, de mi az a *komorá*? Rögtön elvetette a gondolatot, hogy a beteg-től kérdezze jelentését, helyét, mert ezzel „levizsgázott volna”. Tódultak és tolakodtak a megoldás lehetőségei: viszketéssel debütálhat a cukorbetegség, egyik jellegzetes tünete az ekcémának, lehet allergiás eredetű, és így tovább sorakoztatta szürkeállományában a viszketéssel járó kórokat és ezeknek megfelelően kérdezgette a beteget és vizsgálta a betegséghez tartozó testi terepet, ami időigényes izzasztó tevékenységnek bizonyult, és nem vezetett megoldáshoz a lokalizációt és diagnózist illetően.

– *Komora?* – gondolta közben. – Hát kamra, rokon szó a magyarral, sok van ezekből és hasonlókból a ruszin nyelvben, de hát az anatómia csak egy kamrát ismer: a szívben található, az pedig nem szokott viszketni! És miért nem vakarja meg azt a *komorát* a beteg, pedig már sok idő telt el vizsgálattal, kérdezősködéssel. Ha megvakarná, meglenne a válasz...

– Hagyjon már fel ezzel a vallatózással! – szólt végül türelmetlenül a beteg. – Mondtam, hogy a *komorám* viszket, írjon már valami gyógyszert, és itt sem vagyok!

Már ott is izzadt, ahol nincsenek ilyen mirigyek, mikor mentőötleme támadt.

– Azonnal jövök és felírok valamit! – lépett ki a felcseréhez.

– János, az isten szerelmére, mondja már: mi az a *komora*, az viszket a betegnek.

– Az, kérem a hüvely. Feltételezem, hogy száradása vagy gombafertőzése van. Utalja be a járási rendelőbe nőgyógyászhoz. Ezen a fertályon ez a bibi gyakori a nőknél. Az is kamra, mint otthon az éléskamra, csak van különbség: az otthoniban tároljuk a kolbászt, élvezzük, ha vehetünk belőle...

A folytatást nem várta meg, sietett vissza első betegéhez, és írta volna a beutalót a járási betegellátóba, de nem találta, már elment!

